صنایع دستی

قاسم‌آباد جهانی

از روستای قاسم‌آباد گیلان چه می دانید؟ لباس قاسم‌آبادی؟ رقص و آواز محلی قاسم‌آبادی یا... هرچه می‌دانید را فعلا کنار بگذارید و به یک صنعت خانگی کوچک اما رنگارنگ این روستا توجه کنید که باعث ثبت‌جهانی آن در فهرست شورای صنایع‌دستی جهان شد. چادرشب‌بافی هنر زنان روستای قاسم‌آباد شهرستان رودسر است که سال ۹۸ باعث جهانی‌شدن این روستا شد.

انواع پارچه‌های دست‌بافت رنگارنگ و نیز لباس محلی مردمان این خطه با نوارهای رنگی افقی این روستا را به‌عنوان مرکزی برای پارچه‌بافی شهره کرده است. مهم‌ترین پارچه‌ای که در این روستا تولید می‌شود چادرشب نام دارد. چادرشب یا به زبان محلی چورشب یا لاوان نوعی پارچه پنبه‌ای، پشمی با ابریشمی است که در استان‌های گیلان و مازندران به دست زنان این خطه روی دستگاهی دست‌ساز به نام پاچال به‌صورت محلی بافته می‌شود.

پس از بررسی‌ها و بازدیدهای بازرسان سازمان‌جهانی صنایع‌دستی، روستای قاسم‌آباد بهمن ۱۳۹۸، مقارن با ژانویه ۲۰۲۰ با عنوان «روستای جهانی چادرشب‌بافی» در فهرست روستاها و شهرهای جهانی یونسکو قرار گرفت. چادرشب‌های قاسم‌آباد طرح و نقش‌های بسیار زیبایی دارند و عموما ذهنی‌باف هستند. ازجمله این نقش‌ها که نامشان تماما برگرفته از طبیعت است می‌توان به شانه گل، قالی‌گل، گلیم‌گل، سروگل، چهل‌چراغ، طرح‌پرند و بوته‌چرخ اشاره کرد که از نخ‌های پنبه‌ای، پشم و ابریشمی خلق می‌شوند.

امروز بسیاری از طرح‌های اصیل ایرانی برگرفته از گبه ایرانی و دیگر طرح‌های سنتی در مدهای غربی مورداستقبال واقع شده است. در قدیم زنان خطه‌شمال این تولیدات را هنگام شالیکاری به کمر می‌بستند اما امروزه کاربردهای جدیدی ازجمله رومیزی، پرده، روتختی و یقه و سرآستین لباس‌های امروزی مورداستفاده قرارگرفته و در جهیزیه دختران قرار می‌گیرد. درحال‌حاضر ۶۰۰ نفر از زنان این روستا به هنر چادرشب‌بافی اشتغال دارند و مراکز مختلفی به‌منظور آموزش، معرفی و ترویج این هنردستی راه‌اندازی شده و فعال است. ازجمله خانه خلاقیت نساجی، کارگاه‌های چادرشب‌بافی، فروشگاه‌های صنایع‌دستی و نیز موزه تخصصی چادرشب‌بافی. گفتنی است این هنر ۲۰۰۰ ساله علاوه بر قاسم‌آباد سفلی و علیا در برخی دیگر از روستاهای شرق گیلان و نیز مازندران ازجمله بندبن نیز بافته می‌شود.

وقتی جنگل‌های هیرکانی، گیلان را جهانی کرد

نام گیلان تاکنون یکبار به فهرست دائم میراث جهانی یونسکو و یک بار هم به فهرست موقت این نهاد معتبر بین‌المللی راه یافته است. شهر تاریخی و زیبای ماسوله فعلا در فهرست موقت و در انتظار ثبت جهانی است اما سال ۹۸ جنگل‌های هیرکانی ایران که بخش بزرگی از آنها در استان گیلان است به‌عنوان یک جاذبه طبیعی به فهرست یونسکو راه یافت و نام گیلان را به گوش مردم جهان رساند. ارزش جنگل‌های هیرکانی به منحصربه‌فردبودن و قدمت چند میلیون ساله آنهاست و از این جنگل‌ها با نام فسیل زنده یا موزه طبیعی هم یاد می‌شود. حدود دو میلیون هکتار از این جنگل‌ها در ایران به‌ویژه شمال کشور قرار دارد. سه سایت از جنگل‌های هیرکانی شامل لیسار تالش، گشت رودخان فومن و سیاه‌رود رودبار مربوط به استان گیلان است و این مناطق به‌عنوان مناطق حفاظتی و جاذبه‌های طبیعی گیلان تلقی‌شده و هیچ‌گونه دخالت انسانی نباید در آنها انجام شود. متاسفانه هرازگاه اخباری از دست درازی و تخریب این جنگل‌ها به گوش می‌رسد.

فرهنگ و هنر

رد پنجه خونین کرونا روی چهره تابان فرهنگ و هنر گیلان

وقتی صحبت از فرهنگ و هنر می‌شود، نام گیلان مانند ستاره‌ای در آسمان کشور می‌درخشد. تاریخ گیلان مفاخر بسیاری در حوزه فرهنگ و هنر به خود دیده که اتفاقا نقش بسیار ویژه‌ای در ارتقای فرهنگ این سرزمین داشته‌اند.

از مفاخر ماندگار گیلان می‌توان به کیومرث صابری فومنی، پروفسور سمیعی، دکتر محمد معین، شیون فومنی، هوشنگ ابتهاج، فریدون پوررضا، اکبر رادی، ناصر مسعودی و فریدون نوزاد اشاره کرد. اماکن فرهنگی با قدمت‌های ۱۰۰ ساله هم در این استان کم نیست.

نشر و کتاب

کتابخانه ملی رشت که سال ۱۳۰۶ احداث شده، پیر کتابخانه‌های کشور است و فرهیختگان به‌نامی همچون محمد تقی بهار، دکتر محمد معین، دهخدا و دیگر ستارگان ادبی کشور را در خود دیده است. از سوی دیگر به واسطه احداث کتابخانه ملی رشت در این شهر و افتتاح پیاده راه فرهنگی در جنب آن، این قسمت از مرکز شهر به نام گذر فرهنگ و هنر در نظر گرفته شده است. با این همه طی سال‌های متمادی مشکلاتی در عرصه فرهنگ و هنر گیلان وجود داشته که بارزترین آن کمبود اعتبارات فرهنگی و هنری است. به عنوان مثال در حوزه چاپ کتاب به دلیل گرانی‌های کاغذ بسیاری از فعالان این حوزه دچار مشکل هستند.

سیامک صدرایی از فعالان حوزه نشر در گیلان می‌گوید: ناشران استان به دلیل گرانی کاغذ و همچنین برگزار نشدن نمایشگاه‌های کتاب به دلیل وجود ویروس کرونا به‌شدت دچار مشکل شده‌اند. صدرایی می‌گوید: در مقطعی کاغذ به ناشران تعلق نگرفت و بر مشکلات آنها افزود. از سوی دیگر به‌دلیل مشکلات اقتصادی و عدم حمایت‌های مناسب از سوی دولت بسیاری از ناشرانی که پروانه کار داشتند کار نشر را رها کردند و از حدود ۱۷۰ ناشری که در گذشته فعال بودند در حال حاضر کمتر از ۱۵ نفر در این حوزه همچنان فعال هستند.

سینما

اکران فیلم روی پرده سینماهای گیلان قدمتی تاریخی دارد. در سال ۱۲۹۸ خورشیدی اولین فیلم در گیلان اکران شد و بعد از آن به فاصله اندکی سینما ایران به عنوان اولین سینما در شهر رشت و استان گیلان احداث شد. در یکی دو سال اخیر اما تعطیلی‌های ناشی از محدودیت‌های کرونایی نفس بسیاری از سینمادارهای گیلانی را گرفته است. طبق بررسی‌های ما حدود ۱۰ سینمای فعال در استان گیلان وجود دارد که امروز به دلیل محدودیت‌هایی کرونایی تقریبا همه آنها تعطیل شده‌اند.

شهریار وفایی که در یکی از شهرهای گیلان سینما دارد به ما می‌گوید: پیش از بحران کرونا هم به جز در مواردی خاص با صف‌های طولانی برای دیدن فیلم در سینما روبه رو نبودیم اما این تعطیلی‌های کرونایی سبب شد آن اندک مشتری‌هایی هم که داشتیم از دست بدهیم. وفایی در مورد حمایت‌های دولت از سینماگران هم می‌گوید: حمایت‌هایی که از ما شده فقط به اندازه‌ای بوده که بتوانیم بدهی‌های خود را به سازندگان فیلم تسویه کنیم. حال آن‌که در پرداخت هزینه‌های دیگری چون حقوق کارگران، قبوض مصرفی و بدهی‌های انباشته از قبل، درمانده‌ایم و امیدواریم برای رفع مشکلات صنف ما هم چاره اندیشیدی شود.

تئاتر

وقتی از تئاتر در گیلان صحبت می‌کنیم قدمت ۱۰۰ ساله آن به چشم می‌آید اما نکته تلخ و قابل تأمل این است که استانی مانند گیلان با این هویت فرهنگی خود در حوزه تئاتر همچنان سالن مناسبی برای تمرین و اجرا ندارد. فعالان حوزه تئاتر در گیلان می‌گویند یکی از بزرگ‌ترین معضلات ما نبود سالن اختصاصی تمرین برای هنرمندان این قشر است. از دیگر گلایه‌های فعالان حوزه تئاتر در گیلان، نبود اعتبارات مناسب برای اجرای نمایش‌ها در سطح عموم است. آنها معتقدند اعتبارات در نظر گرفته شده آن‌قدر اندک است که هیچ دردی از هنرمندان تئاتر گیلان دوا نمی‌کند. طبق بررسی‌های انجام شده حدود ۳۰ گروه ثبت شده تئاتر در گیلان وجود دارد و حدود ۱۰ شهر استان دارای دفاتر انجمن هنرهای نمایشی است و بیش از ۲۰۰۰ نفر فعال در حوزه تئاتر در استان گیلان وجود دارد.

باید برای کسب و کارهای فرهنگی از رمق افتاده کاری کرد

پس از شنیدن گلایه‌های قشر فرهنگی و هنری گیلان سراغ مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان می‌رویم و با فیروز فاضلی درباره میزان خسارت‌های وارده به قشرهای مختلف هنری فرهنگی و راهکار این اداره برای جبران آنها گفت‌وگو می‌کنیم. فاضلی هم این موضوع را تأیید می‌کند که شیوع ویروس کرونا باعث شد در یک سال اخیر فعالیت‌های فرهنگی و هنری در سطح گیلان تحت تأثیر قرار بگیرد و خسارت‌های مالی بسیاری به فعالان این حوزه وارد شود. وی با اشاره به این‌که تلاش‌هایی برای رفع این خسارت‌ها در دولت صورت پذیرفت و حمایت و پرداخت تسهیلات بانکی به قشر فرهنگی و هنری در استان گیلان در اولویت قرار گرفت، می‌افزاید: مسأله این‌است با تمام همتی که برای پرداخت این تسهیلات به فعالان حوزه فرهنگ و هنر صورت گرفت، همه آنها نتوانستند از این تسهیلات برای راه‌اندازی مجدد کسب و کار خود استفاده کنند.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان با اشاره به تعطیلی یا محدودیت کار بسیاری از کسب‌وکارهای فرهنگی در استان به‌واسطه شیوع کرونا، تاکید می‌کند باید به صورت ویژه برای احیا و راه‌اندازی مجدد این کسب و کارها چاره اندیشی و اقدام شود تا دوباره به فعالیت مشغول شوند.

به گفته فاضلی در استان گیلان هم مثل سایر نقاط کشور، رویدادهای مهم هنری ـ فرهنگی به دستور ستاد ملی کرونا و جلوگیری از شیوع بیشتر آن تعطیل شد که همین موضوع، عامل دیگری برای ایجاد رکود در حوزه کسب و کارهای فرهنگی شد.

گزارشی از شرایط امروز استان گیلان که خیلی

گیلان سبز د

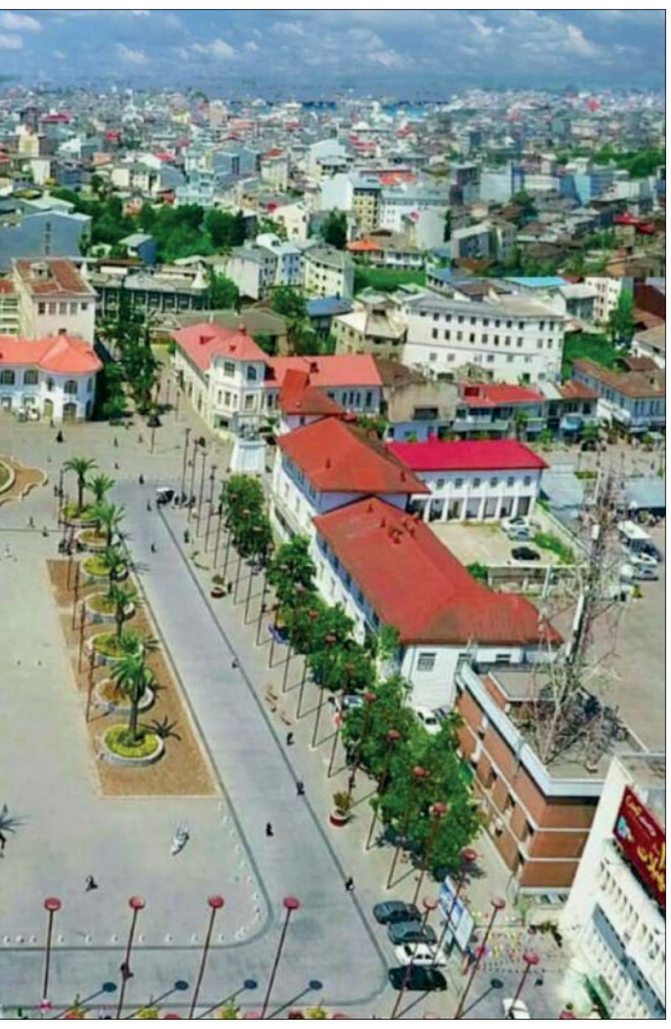

مهدی شریعت‌ناصری
فاطمه مرادزاده
ایران

می‌خواهیم برایتان از گیلان بنویسیم و داشته‌ها، جاذبه‌ها و ظرفیت‌های خرد و کلانش. حتما می‌گویید گیلان که دیگر معرفی نمی‌خواهد و تقریبا همه آن را می‌شناسیم و دست‌کم یک‌بار به آنجا سفر کرده‌ایم اما اگر مثل ما یک‌بار دیگر و از سر صبر و حوصله، وجب به وجب ظرفیت‌های آن را کندوکاو می‌کردید، تازه متوجه ناشناخته‌های این استان شمالی می‌شدید و تازه می‌فهمیدید که جنگل‌هایش، جنگل‌های معمولی نیست که به‌راحتی بشود آن را با زباله پر کرد یا اخگر آتش به دامنش انداخت؛ می‌فهمیدید که جنگل‌هایش قدمت چندمیلیون‌ساله دارد و نمایندگان منتخب و میراث‌شناس جهان آن را با افتخار در میراث یونسکو به ثبت رسانده‌اند. می‌فهمیدید که مزارع سرسبز چای و برنجش گسترده نشده‌اند تا فقط چای و برنج مصرفی خانه ما را تامین کنند؛ بلکه با آن چشم‌اندازهای رنگارنگ و بی‌بدیل بهترین جاذبه گردشگری‌اند که متاسفانه ما همچنان از آنها غافلیم.

گردشگری

گیلان فقط جنگل و دریا نیست

وقتی بحث گردش و گردشگری در گیلان به میان می‌آید، به احتمال زیاد بیش از هر چیز گشت‌وگذار در جنگل و لب‌ساحل در ذهن ما ایرانی‌ها می‌نشیند اما جاذبه‌های گیلان فقط محدود به جنگل و دریا نیست و مردم جهان گیلان و به‌ویژه مرکز این استان یعنی رشت را به جاذبه دیگری می‌شناسند؛ به غذاهای رنگارنگ و متنوع و خوشمزه آن. شهر رشت سال ۱۳۹۴ به عنوان شهر خلاق خوراک در یونسکو ثبت شد. مدیر دفتر همکاری‌های ملی یونسکو در مورد ثبت رشت به‌عنوان شهر خلاق خوراک گفت: از آنجا که بسیاری از مواد اولیه تولید موادغذایی توسط مردم بومی در شهر رشت آماده می‌شود، می‌تواند برای افزایش کیفیت غذایی تاثیر بسیاری داشته باشد. پرداختن به موضوع خوراک می‌تواند باعث رشد و بالندگی رشت در صنعت توریسم شود و علاقه‌مندان در این حوزه را به سود سرشاری برساند. متاسفانه پس از حدود شش سال از ثبت جهانی رشت به‌عنوان شهر غذا، آن‌طور که باید و شاید نتوانسته‌ایم در گیلان از مزیت‌های گردشگری خوراک بهره‌مند شویم. زهره نوروزی رودپشتی، استاد دانشگاه در حوزه بازاریابی معتقد است: بازاریابی و تبلیغات در سطح بین‌الملل برای گردشگری خوراک رشت انجام نشده یا اگر انجام شده در سطح بسیار پایینی بوده است. نوروزی می‌گوید: برگزاری جشنواره‌های بین‌المللی در خارج از کشور برای شناساندن شهر رشت به‌عنوان شهر خلاق خوراک می‌تواند کوتاهی‌های گذشته را جبران و آورده‌های بسیاری را برای شهروندان رشتی داشته باشد.

پیاده‌روی در پیاده‌راه جذاب رشت

رشت یک پیاده‌راه فرهنگی دارد که سال ۹۴ افتتاح شد و از جاذبه‌های گردشگری این شهر به‌شمار می‌رود. مدیران وقت شهرداری رشت هدف از احداث این پیاده‌راه را ارتقای نقش پیاده‌روی و سلامت شهروندان در شهر رشت عنوان کردند. این پیاده‌راه در قالب طرح بازآفرینی شهر رشت که از رودخانه زرجوب آغاز شده بود و تا تالاب عینک امتداد داشت، احداث شد. شهردار وقت رشت، محمدعلی ثابت‌قدم دراین‌خصوص گفت: درخصوص ثبت رشت به عنوان شهر خلاق خوراک، قسمتی از پیاده‌راه فرهنگی به‌عنوان محور خوراک و خلاقیت غذایی، قسمتی دیگر از این پیاده‌راه که در جوار کتابخانه ملی شهر رشت قرار دارد به‌عنوان محور کتابخوانی و قسمتی دیگر از پیاده‌راه فرهنگی به‌عنوان محور هنرهای نمایشی در نظر گرفته‌شده؛ البته حالا و پس از گذشت چند سال از احداث این پیاده‌راه ضعف‌های آن خود را نشان می‌دهد. از ضعف‌های موجود این پیاده‌راه می‌توان به روشنایی کم با توجه به وسعت زیاد آن، نبود برنامه‌های فرهنگی-هنری و جشنواره‌ها و همچنین افزایش حضور دستفروشان و ساماندهی نشدن آنها اشاره کرد.

بوم‌گردی‌ها و مشکلاتشان

احداث اقامتگاه‌های بوم‌گردی طی سال‌های اخیر در استان گیلان به‌ویژه در روستاها بسیار موردتوجه قرار گرفته و می‌تواند در حفظ و پایداری محیط‌زیست و همچنین توسعه‌پایدار تاثیرگذار باشد. همچنین فرصت مناسبی برای توسعه وضعیت اقتصادی مردم بومی منطقه محسوب می‌شود و می‌توانند از فروش زمین‌های کشاورزی و بهره‌برداری بی‌رویه از منابع طبیعی جلوگیری کند. استان گیلان به‌عنوان یکی از کانون‌های مهم گردشگری شمال کشور حدود صد اقامتگاه بوم‌گردی دارد. متاسفانه شیوع کرونا روی این حوزه هم تاثیرات ناگواری گذاشت که مهم‌ترین آن رکود کسب‌وکار و تعطیلی اقامتگاه‌ها بود.

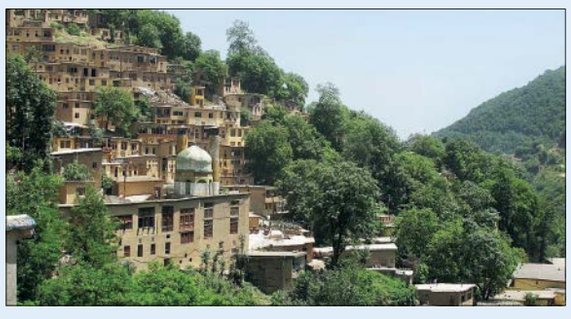

شهر تاریخی ماسوله

یاسر امیری که یک اقامتگاه بوم‌گردی را در شهر لنگرود مدیریت می‌کند دراین‌باره به جام‌جم می‌گوید: پس از شیوع کرونا بسته‌های حمایتی در قالب تسهیلات بانکی از سوی دولت پیشنهاد شد اما بیشتر بانک‌ها به‌سختی به وعده‌های داده‌شده عمل کردند و جریمه‌های بسیاری را نیز بابت بازپرداخت‌نشدن به‌موقع این وام‌ها از مدیران اقامتگاه‌ها اخذ کردند.

امیری می‌گوید: خیلی از اقامتگاه‌ها به‌واسطه این ویروس تعطیل شدند و کارگران آنها بیکار با این حال حمایت‌ها آن‌طور که باید و شاید صورت نگرفت و مشکلات‌مان صدچندان شد. همه اینها درحالی است که به جای رفع مشکلات، مباحثی مثل مالیات هم سراغ ما آمده تا ضربه بیشتری به کمر خمیده فعالان این حوزه وارد کند. این فعال گردشگری با بیان اینکه تاسیس واحدهای غیرمجاز در کنار اقامتگاه‌های بوم‌گردی فعال هم یکی دیگر از مشکلات بوم‌گردی‌هاست، می‌افزاید: مشکل ما بوم‌گردی‌ها در وهله اول نبود حمایت دولتی و در وهله بعد، صدور بی‌رویه مجوز بدون امکان‌سنجی و در مرحله آخر نبود برخورد و نظارت با واحدهای غیرمجاز است که آتش عملکرد نامطلوبشان دامن مجازها را هم می‌گیرد.

در یکی دو سال اخیر تعطیلی‌های ناشی از محدودیت‌های کرونایی نفس بسیاری از سینمادارهای گیلانی را گرفته است. طبق بررسی‌های ما حدود ۱۰ سینمای فعال در استان گیلان وجود دارد که امروز به دلیل محدودیت‌هایی کرونایی تقریبا همه آنها تعطیل شده‌اند

حل سودوکو ۳۹۸۱

۸	۲	۳	۹	۵	۷	۱	۶	۴
۶	۱	۹	۸	۳	۴	۵	۲	۷
۵	۷	۴	۱	۶	۲	۳	۹	۸
۹	۸	۷	۵	۴	۳	۶	۱	۲
۱	۵	۶	۲	۷	۹	۸	۴	۳
۳	۴	۲	۶	۸	۱	۷	۵	۹
۲	۹	۸	۳	۱	۶	۴	۷	۵
۴	۳	۱	۷	۲	۵	۹	۸	۶
۷	۶	۵	۴	۹	۸	۲	۳	۱

۱	۹	۴	۷	۲	۶	۵	۸	۳
۵	۲	۳	۹	۸	۴	۳	۵	۲
۷	۶	۱	۳	۵	۱	۴	۹	۲
۴	۹	۲	۶	۴	۱	۷	۸	۲
۳	۵	۹	۲	۶	۸	۱	۷	۴
۲	۸	۳	۹	۱	۴	۷	۶	۵
۶	۴	۸	۷	۳	۲	۹	۱	۵
۹	۶	۲	۴	۷	۵	۸	۳	۱
۸	۳	۵	۱	۹	۶	۲	۴	۷

۴	۲	۱	۳	۵	۶	۹	۸	۷
۳	۹	۷	۱	۸	۴	۵	۲	۶
۵	۶	۸	۹	۲	۷	۳	۱	۴
۶	۸	۲	۴	۷	۹	۱	۳	۵
۱	۴	۳	۵	۶	۲	۸	۷	۹
۷	۵	۹	۸	۱	۳	۶	۴	۲
۸	۳	۶	۲	۴	۱	۷	۹	۵
۲	۱	۵	۶	۹	۷	۴	۵	۳
۹	۷	۴	۶	۳	۵	۲	۸	۱

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۳۹۸۲

		۲	۶					
	۶			۱			۳	
			۹					۱
			۸		۱	۵		۳
	۳			۷			۸	
۵		۴	۳		۹			
۳					۶			
	۷			۲			۴	
					۸	۳		

		۹	۱					
۲				۳			۱	
			۴					۲
			۲		۸	۶		۳
	۱			۹			۲	
۴		۲	۶		۵			
					۹			
		۵			۲		۹	
				۳	۸			

			۵		۴			
				۹			۶	
					۶			
		۱	۵					
	۹			۷			۱	
			۱					۶

					۵		۴	
					۶		۷	
					۲		۶	
			۵	۸				
			۹	۳			۶	
			۷					۵

		۱	۵					
	۹			۷			۱	
			۱					۶
			۶		۲	۷		۵
	۵			۹			۳	
۳		۲	۴		۱			
۸					۶			
	۴			۱			۹	
					۷	۳		

						۵	۸	
						۹		۳
							۷	
			۱	۵			۶	
	۵			۸				۲
۳		۲	۷		۴			
۲					۵			
	۶			۴			۵	
					۳	۹		